

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΟΚΤΩ ΠΕΙΡΑΣΜΩΝ ΤΩΝ ΜΟΝΑΧΩΝ ΚΑΙ ΤΩΝ ΛΑΙΚΩΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΩΝ

Πατέρες και αδελφοί,

Ο μοναχός και ο αγωνιστής χριστιανός είναι πνευματικοί μαχητές σε κάθε στιγμή της ζωής τους από την γέννηση μέχρι τον θάνατο τους. Είναι όμως ανάγκη να γνωρίζουμε την τέχνη αυτού του αοράτου πολέμου και από ποία μέρη έρχεται εναντίον μας ο νοητός εχθρός.

Ο άγιος Μελέτιος ο Ομολογητής μας λέγει ότι ο πειρασμός έρχεται από έξι σημεία εναντίον μας, ενώ ο άγιος Νικόδημος ο Αγιορείτης γράφει από οκτώ, δηλ. από επάνω και από κάτω, από δεξιά και αριστερά, από εμπρός και πίσω και από μέσα και έξω.

Στην συνέχεια θα ομιλήσουμε εκτενέστερα για τον πολυμερή αυτόν πόλεμο του διαβόλου με την βοήθεια του Πανάγαθου Θεού.

1. Ο από επάνω πειρασμός:

Είναι δύο ειδών: Το πρώτο συμβαίνει όταν αρχίζουμε να κάνουμε μία αδιάκριτη και απερισκεπτη άσκηση που υπερβαίνει τις δυνάμεις μας, όπως επί παραδείγματι: υπερβολική νηστεία, συνεχή αγρυπνία, πολλές μετάνοιες, και άλλες υπερβολικές ασκήσεις. Αυτή η άσκηση έχει ως αποτέλεσμα να αδυνατίζει το σώμα μας και να αδυνατούμε να εργασθούμε τις αρετές του Χριστού. Συγχρόνως ταράζεται ο νους μας γιατί δεν αναπαύεται σ' αυτού του είδους τις ασκήσεις. Το δεύτερο είδος πειρασμού συμβαίνει όταν ερευνούμε την Αγία Γραφή χωρίς να διαθέτουμε την ανάλογη πνευματική ηλικία και κατάσταση με αποτέλεσμα, εάν κάποιος δεν ευρεθεί να μας χαλιναγωγήσει, θα φθάσουμε στην τρέλλα, την αίρεση και την βλασφημία του Θεού.

Η Αγία Γραφή είναι η απύθμενη θάλασσα της σοφίας του Θεού και απ' αυτό το νερό εμείς πρέπει να βγάλουμε όσο είναι δυνατόν και απαραίτητο για να ανακουφισθούμε από την πνευματική μας δίψα. Απ' αυτό το νερό ο άνθρωπος βγάζει με τον κουβά και απ' αυτόν στην κανάτα και από εκεί παίρνει με ένα ποτήρι να δροσισθεί και δεν προσπαθεί με μία φορά να βγάλει το νερό της σοφίας του Θεού έξω, διότι δεν έχει τα κατάλληλα εργαλεία και υπάρχει βεβαίως ο φόβος να πνιγεί. Έτσι πνίγηκαν πολλοί ερευνητές των Γραφών λόγω της υπερηφάνειας των και έγιναν αρχηγοί αιρέσεων και οδήγησαν μαζί με τους εαυτούς των χιλιάδες ψυχές στον Άδη.

2. Ο από κάτω πειρασμός:

Από κάτω έρχεται ο πειρασμός και μας πειράζει με την ακηδία και οκνηρία για την επιτέλεση των έργων της αρετής και των εντολών του Θεού. Ένα παράδειγμα: Όταν κάποιος είναι δυνατός και υγιής στο σώμα και εκ προθέσεως αποφεύγει τις δουλειές ή τα διακονήματα της Μονής, τα οποία είναι ανάλογα των δυνάμεων του. Ή ένας λαϊκός, ο οποίος δεν θέλει να κοπιήσει για τα έργα των αρετών, την νηστεία, την αγρυπνία, την υπηρεσία και βοήθεια του πλησίον, την προσευχή κ.λ.π. Με την αδιαφορία ή οκνηρία μας αυτή στερούμε από την ψυχή μας τον μισθό των πνευματικών έργων, επειδή δεν κοπιάζουμε στην εφαρμογή των θείων εντολών. Καθένας από εμάς λοιπόν, έχουμε καθήκον να ανεβαίνουμε τις πνευματικές βαθμίδες των αρετών, γνωρίζοντας ότι η μέση και διακριτική οδός είναι η βασιλική, διότι τα άκρα είναι του διαβόλου.

3. Ο εκ δεξιών πειρασμός:

Αυτός ο πειρασμός πάλι είναι δύο ειδών: Το πρώτο είδος είναι, όταν εργασθούμε τα καλά έργα με κακό σκοπό, ενώ το δεύτερο είναι, εάν δεχθούμε την εμφάνιση των δαιμόνων με την μορφή αγγέλων και αγίων, ή με την μορφή του Χριστού, της Θεοτόκου και άλλων ουρανίων μορφών. Ο άγιος Ιωάννης της Κλίμακος λέγει ότι «οι δαίμονες της κενοδοξίας και υπερηφάνειας εμφανίζονται στους αδυνάτους στον νου ως προφήται». Ενώ ο Απόστολος Παύλος μας δείχνει στην Β' προς Κορινθίους (11,14) ότι: «ὁ σατανὰς μετασχηματίζεται εἰς ἀγγελὸν φωτός».

4. Ο εξ αριστερών πειρασμός:

Από τα αριστερά μας πειράζει ο διάβολος όταν γνωρίζουμε την αμαρτία, αλλά με την θέληση μας αποφασίζουμε να την εκτελέσουμε. Ένα παράδειγμα: Κάποιος γνωρίζει ότι είναι αμαρτία να κλέπτει, να πορνεύει, να μεθά, να βλασφημεί τα Θεία, να εκδικείται τον πλησίον του ή να κάνει οποιοδήποτε άλλο κακό έργο. Παρ' όλα όμως αυτά αφήνει τον εαυτό του να νικηθεί από την αμαρτία με την θέληση του και εις γνώσιν του. Οπότε, όταν εμείς γνωρίζουμε την αμαρτία και όμως την επιτελούμε είτε με τον νου, τον λόγο, το αίσθημα ή την πράξη, τότε πειραζόμεθα εξ αριστερών.

5. Ο εκ των εμπροσθεν πειρασμός:

Μας πειράζει από εμπρός ο διάβολος όταν μας παρουσιάζει σκέψεις και φαντασίες για έργα τα όποια δήθεν θα μας συμβούν στο μέλλον. Ένα παράδειγμα: Όταν θορυβούμεθα ότι θα έλθει εναντίον μας κάποιος κίνδυνος, κάποια παγίδα ή ασθένεια, ότι θα ξεσπάσει κάποιος πόλεμος, ότι θα δυσφημισθούμε από τους άλλους, θα γίνουμε πτωχοί, μας ταραίζει κάποιος ότι δεν θα επιτύχουμε στις εξετάσεις ή σε κάποιο άλλο έργο. Όλα αυτά μας τα φέρνει ο νοητός εχθρός στον νου μας με σκοπό να μας ταραξει και να μας κλονίσει με αυτά που νομίζουμε ότι θα έλθουν εναντίον μας. Γι' αυτούς τους λογισμούς ας προσέχουμε τα λόγια του Σωτήρος που λέγει: «Μη σουν μεριμνήσητε εις την αύριον, η γάρ αύριον μεριμνήσει τα έαυτής, αρκετόν τη ημέρα η κακία αυτής» δηλ. μη μερμνάτεφτάνει η στεναχώρια της ημέρας. (Μαθ. 6,34). Δεν δόθηκε σ' εμάς από τον Θεό να γνωρίζουμε ούτε μία ώρα πέραν της παρούσης ώρας τι θα γίνει. Οπότε σε τέτοιου είδους πειρασμό να λέγομε: «Ας γίνει το θέλημα του Κυρίου».

6. Ο εκ των όπισθεν πειρασμός:

Πειραζόμεθα εκ των όπισθεν όταν οι δαίμονες μας ενοχλούν στον νου μας με αυτά τα έργα που κάναμε στο παρελθόν, όταν είμασταν παιδιά ή νέοι και με τις αμαρτίες που κάναμε. Η μνήμη μας πολύ συχνά βοηθεί την φαντασία μας στα κακά που κάναμε, προπαντός όταν περάσαμε την ζωή μας χωρίς προσπάθεια για την φρούρηση και κάθαρση του νου με την νοερά προσευχή: «Κύριε Ιησού Χριστέ, Υιέ του Θεού, ελέησον με τον αμαρτωλό». Οι Πατέρες λέγουν ότι τόσο ανόητη είναι η φαντασία, ώστε εάν ένας άνθρωπος αντίκρισε στην νεότητα του μία ωραία γυναίκα με εμπάθεια και έλθει ο καιρός να πεθάνει αυτή και ίδει την νεκροκεφαλή της, εν τούτοις η φαντασία του, του υπενθυμίζει το ωραίο πρόσωπο της, όταν ζούσε. Γι' αυτό ονόμασαν οι Πατέρες την φαντασία «γέφυρα του διαβόλου», επειδή καμιά αμαρτία δεν περνά από τον νου και την αίσθηση παρά μόνο από την γέφυρα της φαντασίας. Οπότε, Πατέρες και αδελφοί, για να νικήσουμε στον πόλεμο αυτό, έχουμε μεγάλη ανάγκη από την νοερά εγρήγορση και προσοχή, την μνήμη του θανάτου, των βασάνων της κολάσεως και της ακαταπαύστου νοερής προσευχής.

7. Ο εκ των έσω πειρασμός:

Πειραζόμεθα από μέσα μας με τον ερεθισμό των παθών, τα οποία εξέρχονται από την καρδιά μας, κατά τον λόγο του Σωτήρος, που λέγει: «εκ γαρ της καρδίας εξέρχονται διαλογισμοί πονηροί, φόνοι, μοιχείαι, πορνείαι, κλοπαί, ψευδομαρτυρίαι, βλασφημίαι» (Μαθ. 15,19). Η Αγία Γραφή μας λέγει ότι «βαθεία είναι η καρδιά παρά πάντα» (Ίερ. 17,9), επειδή απ' αυτή πηγάζουν όλες οι κακίες στον άνθρωπο που δεν την φυλάγει με την προσευχή και την μετάνοια, αλλά και απ' αυτή πηγάζουν πάλι, όλες οι αρετές σ' αυτόν που την καθαρίζει με τα δάκρυα της μετανοίας και την συντριβή. Οπότε απαλασσόμεθα από τα πάθη της καρδιάς μας με την

ακατάπαυστη προσευχή και τα δάκρυα της μετάνοιας.

8. Ο εκ των έξω πειρασμός:

Προέρχεται από τα πάθη, τα οποία εισέρχονται στην ψυχή μας από τις πέντε αισθήσεις ή όπως ονομάζονται τα παράθυρα της ψυχής, για τις οποίες ο προφήτης Ιερεμίας λέγει: «ανέβη θάνατος διά των θυρίδων υμών» (9,21). Αυτές οι πέντε αισθήσεις είναι τα πέντε ζεύγη βοών με τα οποία ζούμε στην κακία και εμπάθεια και δεν θέλουμε να πάμε στο Δείπνο που μας καλεί ο Μέγας Βασιλεύς (Λουκ. 14,19). Οπότε η απόκρουση απ' αυτά τα πάθη γίνεται με την πολυχρόνια νήψη του νου, την ακατάπαυστη προσευχή, την συντριβή της καρδιάς και με το να ζητάμε με πόνο και μετάνοια την βοήθεια του Κυρίου.

Εν κατακλείδι, παρακαλώ με ταπείνωση, Πατέρες και αδελφοί, να βοηθήσετε και εμένα τον αμαρτωλό και αδιάφορο για την σωτηρία μου, με την προσευχή σας, ώστε να αισθανθώ τουλάχιστο εντροπή για τα ανωτέρω λόγια που σας είπα και έτσι να ξυπνήσω και εγώ από την αναισθησία μου και να καλώ το Όνομα του Κυρίου μας για βοήθεια μου. Αμήν.

ΠΝΕΥΜΑΤΙΚΟΙ ΛΟΓΟΙ
[Ιερομ. ΚΛΕΟΠΑ ΗΛΙΕ](#)
Εκδ. ΟΡΘΟΔΟΞΟΣ ΚΥΨΕΛΗ